

УДК: 336.714:339.732.2 (4)
Biblid 1451-3188, 17 (2018)
Год XVII, бр. 63, стр. 153–165
Изворни научни рад

ЕВРОПСКИ ФОНД ЗА СТРАТЕШКА ИНВЕСТИРАЊА

др Душко ДИМИТРИЈЕВИЋ¹

Abstract: The subject of this paper is the analysis of the European Fund for Strategic Investments (EFSI), which is a separate legal entity that has an open account with the European Investment Bank (EIB). The EFSI was established on the basis of EU Regulation 2015/1017 of the European Parliament and of the Council of 25 June 2015 on the European Strategic Investment Fund, the European Investment Advisory Centre and the European Investment Project Portal and amending Regulations (EU) No 1291/2013 and (EU) No 1316/2013 – the European Fund for Strategic Investments. The EFSI is one of the three pillars of the European Investment Plan. It has the purpose to encourage long-term economic growth and competitiveness in the European Union. The objective of this Fund of EUR 315 million is to contribute to the use of public funds, *inter alia*, of funds from the EU budget, in order to encourage private investment in a wide range of projects in the EU. Projects include areas such as infrastructure, research and innovation, education, health, information and communication technologies.

Key words: European Fund for Strategic Investments, European Commission, European Investment Bank, public and private funds

¹ Институт за међународну политику и привреду, Београд.
Е-маил: dimitrijevicd@diplomacy.bg.ac.rs.

Рад представља део научног пројекта Института за међународну политику и привреду: „Србија у савременим међународним односима – стратешки правци развоја и учвршћивања положаја Србије у међународним интегративним процесима – спољнополитички, међународни економски, правни и безбедносни аспекти”, финансираног од стране Министарства, просвете, науке и технолошког развоја Владе Републике Србије (евиденциони број: 179029).

1) УВОД

Оснивање Европског фонда за стратешка инвестирања (у даљем тексту: Фонд), било је подстакнуто светском економском кризом с краја претходне деценије. Криза је, као што је познато, успорила економски раст држава чланица ЕУ. Да би се прекинуо неуједначени регионални развој који је настао због недостатка инвестиционог капитала, потом да би се направио замајак потребан за финансирање делотворне и социјално одрживе структурне реформе и да би повећало поверење у економију ЕУ, Европски парламент и Савет донели су Уредбу 2016/1017 од 25. јуна 2015. године о Европском фонду за стратешка инвестирања, Европском саветодавном центру за инвестирање и Европском порталу инвестиционих пројеката и о измени Уредби (ЕУ) бр. 1291/2013 и (ЕУ) бр. 1316/2013 – Европски фонд за стратешка улагања.² Стратешка инвестирања путем Фонда представљају део свеобухватне стратегије која се реализује на три нивоа. Први се односи на мобилизацију финансијских средстава, други на осигурање протока инвестиција у реалну економију и трећи на побољшање инвестиционог окружења у ЕУ. Циљеви Европског фонда за стратешка инвестирања састоје се у подржавању улагања која подстичу веће запошљавање радника и потражњу, смањење производног јаза и одрживи економски раст. Циљеви су повезани са подстицањем економског опоравка држава чланица ЕУ, као и са имплементирањем циљева европске кохезионе политике на економском, социјалном и територијалном нивоу. Фонд има функцију преузимања финансијских ризика у операцијама Европске инвестиционе банке и Европског инвестиционог фонда. У том смислу, Фонд је један од три кључна стуба Инвестиционог плана за Европу (тзв. Јункеровог плана), поред стуба Европског саветодавног центра за инвестирање и Европског портала инвестиционих пројеката и трећег стуба који се односи побољшања пословног окружења уклањањем регулаторних баријера за улагања на националном и на нивоу ЕУ.³ У том смислу, Фонд делује као гарантни фонд чија су средства неопходна за подстицање нових инвестиционих улагања у пројекте од заједничког интереса у различитим секторима (од саобраћаја, енергетике и телекомуникација, до социјале, здравства, науке, технологије и образовања). У активностима Фонда учествују државе чланице ЕУ које преко својих развојних банака и других финансијских установа, подстичу његово спровођење. У оквиру инвестиционих пројеката, по правилу се удружују различити јавни

² Видети под: „Извори“

³ “What is the European Fund for Strategic Investments (EFSI)?”, European Investment Bank, Интернет: <http://www.eib.org/efsi/what-is-efsi/index.htm>; “What is the Investment Plan for Europe?”, European Commission, Интернет: https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-junker-plan/what-investment-plan-europe_en, 20.02.2018;

инвеститори, релевантни приватни партнери и представници цивилног друштва на националној и регионалној основи. Стога је ЕУ омогућила да поред учешћа држава чланица у Фонду партиципирају и треће стране попут регионалних власти, јавних агенција које су у власништву или су под контролом држава чланица, потом приватни субјекти из држава чланица и субјекти изван ЕУ. Иако ова додатна партиципација не повлачи са собом и управљачка права, процењено је да би укупни мултипликативни финансијски ефекти могли достићи сразмеру од 1:15, тако да би постојећи Фонд од 21 милијарде евра могао генерисати нове инвестиције у износу до 315 милијарди евра. Поменута средстава која се базирају на проценама мултипликацијских ефеката Европске инвестиционе банке и Комисије, требало би да послуже свеукупном побољшању конкурентности ЕУ у привлачењу инвестиционог капитала у сврху остварења циљева из Стратегије Европа 2020. У том погледу, у септембру 2016. године, Комисија ЕУ изнела је нов предлог за продужење важења Уредбе о Европском фонду за стратешка инвестирања.⁴

2) МЕРА

Уредбу 2016/1017 од 25. јуна 2015. године, о Европском фонду за стратешка инвестирања, Европском саветодавном центру за инвестирање и Европском порталу инвестиционих пројеката и о измени Уредби (ЕУ) бр. 1291/2013 и (ЕУ) бр. 1316/2013 – Европски фонд за стратешка улагања (*Regulation (EU) 2015/1017 of the European Parliament and of the Council of 25 June 2015 on the European Fund for Strategic Investments, the European Investment Advisory Hub and the European Investment Project Portal and amending Regulations (EU) No 1291/2013 and (EU) No 1316/2013 – the European Fund for Strategic Investments*).

3) САДРЖАЈ

Дефиниције

Ради правилног тумачења одредби Уредбе потребно је дефинисати основне појмове који су њоме обухваћени, и то:

⁴ “European Fund for Strategic Investments”, Интернет: <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/investment-plan/strategic-investments-fund/> 28.02.2018; “Proposal for a Regulation extending the duration of the European Fund for Strategic Investments and introducing technical enhancements for the Fund and the European Investment Advisory Hub”, European Commission, Brussels, COM(2016) 597 final, 14.9.2016; “Proposal for a Regulation extending the duration of the European Fund for Strategic Investments and introducing technical enhancements for the Fund and the European Investment Advisory Hub”, Council of the European Union, Brussels, Interinstitutional File: 2016/0276 (COD), 1.12.2016.

1. „Споразум о Европском фонду за стратешка инвестирања“ – значи правни акт којим Комисија и Европска инвестициона банка детаљно разрађују услове управљања Фондом прописане овом Уредбом;
2. „Споразум о Европском саветодавном центру за инвестирања“ – значи правни акт којим Комисија ЕУ и Европска инвестициона банка одређују детаљно услове везане за овај Центар;
3. „Национална развојна банка или установа“ – означава правно лице које професионално спроводи финансијске операције и којем су државе чланице или њихови субјекти на централном, локалном или регионалном нивоу поверили спровођење активности развоја или подстицања развоја;
4. „Платформа за улагања“ – означава посебан субјект, административни рачун, уговорно суфинансирање или аранжман за поделу ризика или други аранжман за усмеравање доприноса с циљем финансирања инвестиционих пројеката који могу обухватати: а) националне или поднационалне платформе више улагача на територији једне државе; б) мултинационалне или мултирегионалне платформе више партнера из више држава или трећих земаља; в) тематске платформе улагача у одређеном сектору;
5. „Мала и средња предузећа“ – означавају микро, мала и средња привредна друштва;⁵
6. „Мало предузеће средње тржишне капитализације“ – означава привредно друштво до 499 запослених које није мало и средње предузеће;
7. „Предузеће средње тржишне капитализације“ – означава привредно друштво до три хиљаде запослених које није предузеће наведено под тачком 5. и 6;
8. „Додатак“ – означава помоћ Фонду у операцијама којима се регулишу тржишни недостаци или неповољне улагачке ситуације које се не би могле спровести током периода у којем се могу користити гаранције ЕУ, односно које се не би могле спровести у истој мери посредством Европске инвестиционе банке, Европског инвестиционог фонда или постојећих финансијских инструмената ЕУ. По правилу, инвестициони пројекти које Фонд спроводи имају више нивое ризика од пројеката Европске инвестиционе банке.

Споразум о Европском фонду за стратешка инвестирања

Споразумом о Фонду, Комисија и Европска инвестициона банка регулисале су следећа питања:

⁵ „Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises“, OJ L 124, 20.5.2003, p. 36.

1. Оснивање Фонда као посебног, јасно одредивог и транспарентног инструмента;
2. Отварање рачуна Фонда код Европске инвестиционе банке;
3. Управљање рачуном Фонда од стране Европске инвестиционе банке, и то:
 - износ, који није мањи од пет милијарди евра у гаранцијама или готовини;
 - услове финансијског доприноса који Европска инвестициона банка треба да дâ на располагање посредством Фонда;
 - услове финансирања или гаранција које Европска инвестициона банка посредством Фонда треба да стави на располагање Европском инвестиционом фонду;
 - цене коштања операција у оквиру гаранција ЕУ усклађене са политиком Европске инвестиционе банке;
4. Управљачке аранжмане везане за Фонд којим се не доводи у питање Протокол бр. 5 уз Статут Европске инвестиционе банке који је приложен уз Уговор Европске уније и Уговор о функционисању Европске уније укључујући:⁶
 - састав и број чланова Управног одбора;
 - одредбу да представник Комисије председава седницама Управног одбора;
 - одредбу да Управни одбор одлучује консензусом;
 - поступак за именовање главног директора и заменика главног директора;
 - њихова примања и услове рада у складу са Правилником Европске инвестиционе банке;
 - правила и процедуру њихове замене и покретања одговорности;
 - процедура за именовање и разрешење чланова Одбора за инвестиције;
 - њихова примања и услове рада, процедуру гласања уз кворум и доделу једног гласа сваком члану;
 - захтев да Управни одбор и Одбор за инвестиције донесу пословнике
 - захтев да финансијске операције из Уредбе буду одобрене од стране надлежних органа Европске инвестиционе банке;
 - одредбе о избегавању и решавању сукоба интереса;
5. Безусловне, неопозиве гаранције првог реда ЕУ у корист Европске инвестиционе банке, што укључује:

⁶ "Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community", *Official Journal C* 306/1, 17.12.2007; "Protocol (no 5) on the Statute of the European investment bank", Document 12016E/PRO/05.

- детаљна правила о пружању гаранција ЕУ, укључујући његове аранжмане о покрићу и дефинисано покриће портфеља посебних врста финансијских инструмената;
 - захтеве да преузимање ризика буде расподељено међу даваоцима средстава Фонду сразмерно њиховим уделима у преузимању ризика;
 - захтеве да се приливи ЕУ и плаћања у вези са гаранцијама ЕУ имају вршити правовремено и након обрачуна доприноса и терета пословања;
 - захтеве којима се регулише коришћење гаранција ЕУ са условима плаћања, као што су посебни рокови, камата коју треба платити на доспеле износе и потребне мере за одржавање ликвидности;
 - поступке у вези с наплатом потраживања која се поверавају Европској инвестиционој банци;
6. Аранжмане којима Одбор за инвестиције одобрава употребу гаранција ЕУ за појединачне пројекте или за подршку платформама за улагања или инвестиционим фондовима, или националним развојним банкама, или институцијама;
7. Процедуре за одобравање предлога инвестиција и за коришћење гаранција ЕУ уз:
- поступак прослеђивања предлога Одбору за инвестиције;
 - пружања информација приликом подношења предлога за инвестиције Одбору;
 - захтев да поступак за подношење и одобравање предлога не доводи у питање правила Европске инвестиционе банке приликом доношења одлука;
 - правила којима се утврђују даље појединости везане за финансијске операције које Европска инвестициона банка одобрава током периода из члана 24 Уредбе, а која су обухваћена гаранцијама ЕУ;
8. Извештавања, праћења и преузимања одговорности у вези са Фондом уз:
- оперативно извештавање које треба да изврши Европска инвестициона банка у сарадњи са Европским инвестиционим фондом;
 - финансијска извештавања у вези са Фондом;
 - поштовање правила о ревизији и спречавању превара;
 - поштовање показатеља ефикасности посебно у вези са гаранцијама ЕУ;
9. Оцењивање функционисања Фонда;
10. Комуникацијске и маркетиншке стратегије Фонда уз процедуре измена Споразума о Фонду на иницијативу Комисије ЕУ и Европске инвестиционе банке, уз обавезу извештавања Европског парламента и Савета;

11. Друге административне и организационе услове потребне за управљање Фондом у мери у којој је то потребно ради правилног коришћења гаранција ЕУ;
12. Аранжмане у вези са доприносима држава чланица Фонду у облику новчаних средстава или гаранција и доприноса трећих страна у облику новчаних средстава, којима се не преносе управљачка права;
13. Активности Фонда које спроводи Европски инвестициони фонд и његови органи, а за које постоји обавеза извештавања;
14. Приливи који се могу приписати ЕУ тек након одбитка износа по основу гаранција ЕУ и пратећих трошкова у складу са одредбом чл. 9 ст. 6 Уредбе и Споразумом о Европском саветодавном центру за инвестирање.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ГАРАНЦИЈА ЕУ

Фонд, по правилу, пружа подршку инвестиционим пројектима који су економски одрживи према анализи терета и користи у складу са стандардима ЕУ, а полазећи од могуће подршке и суфинансирања приватних и јавних партнера, потом процене усклађености са политикама ЕУ, укључујући процену паметног, одрживог и могућег раста, отварања нових радних места, територијалне, социјалне и економске кохезије, пружања додатака, односно помоћи Фонду у операцијама којима се регулишу тржишни недостаци или неповољне улагачке ситуације, процене мобилизације инвестиционог капитала из приватног сектора, те коначно процене техничке одрживости пројеката. У том погледу, не постоје нека ограничења у погледу величине пројеката који могу примити подршку Фонда за финансијске операције које Европска инвестициона банка или Европски инвестициони фонд спроводе посредством финансијских посредника.

Управљање Фондом

Управљање Фондом одвија се преко Управног одбора и Одбора за инвестиције. Ова два тела заједно са генералним директором дужна су да се придржавају циљева утврђених Уредбом о Фонду. Споразум о Фонду предвиђа да Фондом управља Управни одбор који за потребе прибављања ЕУ гаранција врши стратешко усмеравање Фонда укључујући и доделу гаранција ЕУ за инфраструктуру и иновације, потом за спровођење оперативних политика и процедура нужних за функционисање Фонда. Управни одбор примењује прописана правила на платформе за улагања, националне развојне банке или институције, као и у погледу процене финансијских ризика. Управни одбор има четири члана која именује Комисија и једног којег именује Европска инвестициона банка. Управни одбор бира председника из редова својих чланова

на мандат од три године са могућношћу обнављања. Одлуке се у доносе консензусом. Управни одбор и генерални директор заједнички одобравају инструменте које Фонд користи ради извођења финансијских операција, а након консултација са Одбором са инвестиције. Државе чланице ЕУ доприносе Фонду у облику новчаних средстава или путем издавања различитих гаранција. Треће стране могу доприносити Фонду након што сагласност да Управни одбор, и по правилу то чине у облику готовинских новчаних средстава. Државе чланице и треће стране не учествују у управљању Фондом. Споразум о Фонду предвиђа именовање генералног директора одговорног за пословање Фондом и његовог заменика од стране Управног одбора. О избору кандидата обавештава се Европски парламент и Савет. Поступак избора је поверљиве природе. Након давања сагласности Европског парламента, председник Европске инвестиционе банке именује генералног директора и његовог заменика на мандат од три године. Мандат се може једном обновити. Генерални директор има обавезу извештавања Управног одбора свака три месеца. Одбор за инвестиције као посебан и независан орган Фонда састављен је од осам стручњака и директора. Исти је одговоран за разматрање потенцијалних пројеката у складу са инвестиционим политикама Фонда. Ово тело има мандат од три године са могућношћу обнављања. Оно управља операцијама платформи за улагања и операцијама које изводе националне развојне банке и друге финансијске институције. Одбор суделује и у активностима поводом одобравања гаранција ЕУ у складу са одредбама Уредбе о Фонду (смерницама из анекса 2). Одлуке у Одбору за инвестиције доносе се простом већином. Европска инвестициона банка два пута годишње подноси извештаје Комисији, Савету и Европском парламенту свих одлука Одбора за инвестиције којима се одбија коришћење ЕУ гаранција. Комисија у том погледу има овлашћења да доноси делегиране акте који се припремају у сарадњи са Европском инвестиционом банке како би се осигурала независна и транспарентна процена потенцијалне и стварне употребе гаранција ЕУ.

Гаранције ЕУ

ЕУ одобрава безусловне, неопозиве гаранције првог реда у корист Европске инвестиционе банке за финансијске операције и инвестиције које су обухваћене Споразумом о Фонду под условима да се исте спроводе у ЕУ или да у њима учествују правна лица са седиштем у једној или више држава чланица ЕУ, а протежу се на једну или више других држава које су обухваћене Европском политиком суседства, укључујући и случајеве где постоји стратешко партнерство, политика проширења и Европски економски простор, односно Европска асоцијација за слободну трговину, као и на прекоморске земље и подручја обухваћена анексом 2 Уговора о функционисању Европске уније, без обзира да ли у истима постоји пословни партнер. Одобравање гаранција у зависности је од ступања на снагу Споразума о Фонду. Гаранције ЕУ одобравају

се за финансијске операције Европске инвестиционе банке и инвестиције које је одобрио Одбор за инвестиције, такође и за финансирање или гаранције Европског инвестиционог фонда у сврху спровођења операције Европске инвестиционе банке које су, по природи ствари, усклађене са политикама ЕУ. Европска инвестициона банка користи гаранције ЕУ ради подршке платформама за улагања или инвестиционим фондовима, националним развојним банкама и институцијама (прихватљивим субјектима), након што Управни одбор донесе одлуку. У складу са својим Статутом, Европска инвестициона банка може захтевати покриће свих трошкова трансакција насталих у вези са Фондом од стране корисника. Такође, Европска инвестициона банка може искористити ЕУ гаранцију до кумулативне максималне границе у износу од 1% укупних неподмирених обавеза гаранције ЕУ за покриће трошкова које би покрили корисници операција финансирања и инвестирања, а који нису наплаћени од момента испуњења обавеза. Уз наведено, Европска инвестициона банка може користити гаранцију ЕУ ради покрића одговарајућег удела за трошкове свих операција повраћаја, осим ако се одбију од прихода од повраћаја, те свих трошкова повезаних са управљањем ликвидношћу. Државе чланице могу користити све постојеће изворе финансирања ЕУ, поред структурних и инвестиционих фондова, трансевропских мрежа и индустријских политика како би дале допринос реализацији прихватљивих инвестиционих пројеката. Европска инвестициона банка користи ЕУ гаранције за покриће ризика за следеће „прихватљиве инструменте“: а) зајмове, гаранције, противгаранције, инструменте тржишта капитала, било који други облик финансирања или инструмената за кредитно побољшање, потом и власничке или квази-власничке уделе; б) финансирање или гаранције Европског инвестиционог фонда којима му се омогућује преузимање зајмова, гаранција и других инструмената за кредитно побољшање, инструмената тржишта капитала, потом и власничке или квази-власничке уделе; в) гаранције националним развојним банкама или институцијама, платформама за улагања или инвестицијским фондовима у оквиру противгаранција ЕУ.

Гаранције ЕУ не могу да премаше 16 милијарди евра, од чега се део може деделити Европској инвестиционој банци за финансирање или Европском инвестиционом фонду на име гаранција. Добици за преузимање ризика портфеља расподељује се међу даваоцима доприноса и то сразмерно њиховим уделима у преузимању. Гаранција ЕУ прихватљива је за давање јемства за први губитак на основу портфеља или за давање потпуног јемства. Гаранције ЕУ могу се одобрити равноправно са другим даваоцима доприноса. Кад Европска инвестициона банка пружа финансирање или гаранцију Европском инвестиционом фонду ради спровођења њених операција, издаје се потпуно јемство уз услов да банка пружа једнак износ финансирања или гаранцију без покрића гаранцијом ЕУ до почетне границе од 2,5 милијарди евра. Та граница се у изузетним случајевима може померити и на три милијарде евра након што о

томе одлучи Управни одбор. У случајевима када Европска инвестициона банка активира гаранцију ЕУ, ЕУ на захтев врши исплате у складу са условима Споразума о Фонду и на њу прелазе сва права у вези са финансијским операцијама и инвестирањем. Гаранције ЕУ дају се као јемство на захтев за дужничке инструменте, главницу и споредна потраживања, капитална улагања и разне повезане трошкове финансирања.

Европски саветодавни центар за инвестирање

Уредбом о Фонду установљен је и Европски саветодавни центар за инвестирање чија је сврха унапређење постојећих саветодавних услуга Европске инвестиционе банке и Комисије на плану припреме, развоја и реализације инвестиционих пројеката. Подршка коју даје Европски саветодавни центар усмерена је на употребу техничке помоћи за израду и структурисање пројеката, употребу иновативних финансијских инструмената, употребу приватно-јавних партнерстава и консултације у вези са законодавним питањима ЕУ. У том смислу, његова подршка је суплементарне природе поред оне коју пружају већ постојећа тела у ЕУ (на пример на плану пружања техничке помоћи за органе државне власти, за маркетиншке услуге, за осигурање платформе за узајамну размену искустава и знања о развоју пројеката итд.). Финансирање рада Европског саветодавног центра претежно се врше преко Европске инвестиционе банке. ЕУ обезбеђује до 20 милиона евра годишње средстава за покриће трошкова Европског саветодавног центра. Европска инвестициона банка која се стара о спровођењу његових активности подноси извештаје о раду и финансијама Европском парламенту, Савету и Комисији на годишњем нивоу.

Европски портал инвестиционих пројеката

Задатак Европског портала који је установила Комисија и Европска инвестициона банка јесте прикупљање и објављивање података о текућим и будућим инвестицијама унутар ЕУ. Портал представља јавно доступну и лако употребљиву базу података пројеката, те садржи све релевантне информације о сваком пројекту понаособ. На транспарентан начин Портал чини видљивим све битне информације о инвестиционим пројектима. Државе чланице ЕУ могу допринети изради и управљању овим Порталом, а приватним промотерима инвестиционих пројеката може се наплатити услуга обраде предлога пројеката које стављају на Портал.

Извештавање, одговорност и евалуација

Европска инвестициона банка у сарадњи са Европским инвестиционим фондом на шестомесечној основи подноси Комисији одговарајуће извештаје

са проценама усклађености захтева за коришћење гаранција ЕУ и о извршеним финансијским операцијама. Извештаји садрже статистичке, финансијске и рачуноводствене податке о свакој финансијској операцији и инвестирању Европске инвестиционе банке. Слично, али на годишњој основи Европска инвестициона банка у сарадњи са Европским инвестиционим фондом подноси извештаје Европском парламенту и Савету. Ти извештаји садрже процене финансијских операција и инвестирања на нивоу операције, сектора, земље или регије, процену додатне вредности мобилизације средстава из приватног сектора, процену мера којима операције обухваћене Уредбом доприносе постизању општих циљева, те процену нивоа улагања из фонда у истраживања, развој, иновације, саобраћај, телекомуникације, енергетику и др. Европска инвестициона банка у сарадњи са Европским инвестиционим фондом подноси Комисији и Ревизорском суду процене ризика које се односе на њихово пословање, као и податке о класификацији финансијских операција и инвестирања обухваћених Уредбом. Такође, ове две установе у својим годишњим извештајима пружају информације о неподмиреним обавезама које произилазе из гаранција ЕУ, као и све друге потребне додатне информације нужне за испуњавање обавеза Комисије у складу са овом Уредбом. Комисија има обавезу да на годишњем нивоу (до 31. марта), доставља извештаје Европском парламенту, Савету и Ревизорском суду о управљању Гарантним фондом. На захтев Европског парламента или Савета, председник Управног одбора и генерални директор Фонда извештавају установу која је тражила извештај о успешности управљања Фондом. Извештај се може пружити непосредним усменим саслушавањем пред Европским парламентом. Европски парламент може закључити споразум са Европском инвестиционом банком о пружању и давању информација по овим и другим питањима. Што се тиче евалуације, Европска инвестициона банка даје оцену функционисања Фонда до 5. јануара 2017. године. Евалуација се прослеђује Европском парламенту, Савету и Комисији. До истог датума, Комисија даје оцену коришћења гаранција ЕУ и функционисање Гарантног фонда. Та оцена формулисана у извештају прослеђује се Европском парламенту и Савету, уз мишљење Ревизорског суда који спроводи екстерну ревизију у складу са Уредбом и чланом 287 Уговора о функционисању Европске уније. До 30. јуна 2018. године, те сваке три године након тога, Европска инвестициона банка дужна је да објави целовите извештаје о функционисању Фонда, док је Комисија у обавези да свеобухватно извести о коришћењу гаранција ЕУ и употреби Гарантног фонда. Иначе, Европска инвестициона банка и Европски инвестициони фонд достављају независне извештаје Комисији, Европском парламенту и Савету о евалуацији и проценама ефеката остварених кроз Фонд. Најкасније до 5. јула 2018. године Комисија има обавезу да поднесе Европском парламенту и Савету извештаје о примени Уредбе који, ако има позитиван карактер у погледу испуњавања

циљева деловања Фонда, представља основу за покретање механизма измене Уредбе или продужетка њеног трајања.

Забрањене активности и некооперативна јурисдикција

У финансијским операцијама и инвестирању која су обухваћена овом Уредбом Европска инвестициона банка, Европски инвестициони фонд и сви посредници не могу да подупиру незаконите активности које се тичу прања новца, финансирања тероризма, организованог криминала, пореских превара, утаја, корупције и дела која штете интересима ЕУ. Европска инвестициона банка у том смислу има посебну обавезу да не сарађује са субјектима који се налазе у некооперативној јурисдикцији, а на основу европских политика и стандарда утвђених у Праву ЕУ.⁷

4) СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Уредба 2016/1017, од 25. јуна 2015. године, о Европском фонду за стратешка инвестирања, Европском саветодавном центру за инвестирање и Европском порталу инвестиционих пројеката и о измени Уредби (ЕУ) бр. 1291/2013 и (ЕУ) бр. 1316/2013 – Европски фонд за стратешка улагања, ступила је на снагу трећег дана од датума објављивања у Службеном листу ЕУ, тј. 4. јула 2015. године. Иста се примењује непосредно на читавој територији ЕУ.

5) ИЗВОРИ

“Regulation (EU) 2015/1017 of the European Parliament and of the Council of 25 June 2015 on the European Fund for Strategic Investments, the European Investment Advisory Hub and the European Investment Project Portal and amending Regulations (EU) No 1291/2013 and (EU) No 1316/2013 – the European Fund for Strategic Investments”, *Official Journal L* 169, 1.7.2015, pp. 1-38.

6) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

У току 2014. године, Комисија ЕУ и Европска инвестициона банка најавиле су Инвестициони план за Европу (тзв. Јункеров план). Као централно питање

⁷ “Regulation (EU) 2015/847 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on information accompanying transfers of funds and repealing Regulation (EC) No 1781/2006”, OJ L 141, 5.6.2015, p. 1; “Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC”, OJ L 141, 5.6.2015, p. 73.

поменутог Плана наводи се Европски фонд за стратешка инвестирања у износу од 315 милијарди евра, чија је основна функција подстицање економског опоравка европске економије. Будући да је њиме требало да се допуне други фондови и активности ЕУ на плану економске, социјалне и територијалне кохезије, 14. септембра 2016. године, Комисија ЕУ изнела је предлог за продужење важења Уредбе о Европском фонду за стратешка инвестирања. Тим Планом предвиђено је улагање додатних средстава намењених инвестирању превасходно у мање развијеним регионима и то, чак на 500 милијарди евра до 2020. године. Ово повећање, у комбинацији са другим инвестиционим изворима, требало би да допринесе превазилажењу неповољних ситуација на тржишту. Планом се још предвиђа да гаранције ЕУ буду повећане са 16 на 26 милијарди евра. Европска инвестициона банка овим предлогом требало би да повећа капитал са 5 на 7,5 милијарди евра. Све то, у комбинацији са европским структурним и инвестиционим фондовима требало би да доведе до ефикаснијег искоришћавања средстава намењених државама чланицама ЕУ. Како се Уредбом о Европском фонду за стратешка инвестирања не спречавају субјекти ЕУ да успостављају или унапређују сарадњу са субјектима из држава које нису чланице Уније, за очекивати је да би реализација тзв. Јункеровог плана могла допринети ефикаснијем управљању средствима Фонда у циљу реализације прекограничних инвестиционих пројеката. Тиме би и кохезиона политика ЕУ имала ефикаснија дејства како у погледу структурних реформи, политике запошљавања и одрживог раста унутар Уније, тако и посредно ван Уније, укључујући ту и Републику Србију као државу кандидаткињу за пријем у њено чланство.